

UNIVERSITÀ DEGLI STUDI
DI TRENTO

UNIVERSITA DEGLI STUDI V TRENTO, ITÁLIE,
16. – 18. 5. 2017

Cílem mé zahraniční pracovní cesty byla návštěva Univerzity degli Studi v Trentu a jejich knihoven:

Biblioteca Universitaria Centrale

Biblioteca di Scienze cognitive v Roveretu

Biblioteca di Ingegneria

Biblioteca di Scienze

Dalším mým cílem bylo načerpat zkušenosti z organizace populárně naučných přednášek cyklu nazvaném OPEN-BUC a Caffé scientifici a získat tak přehled o možnostech marketingu knihovny, která prezentuje nejen své odborné aktivity na podporu studia a vědy, ale také propaguje prostor knihovny jako místo kulturní, určené pro formální i neformální komunikaci akademických pracovníků, studentů a veřejnosti.

1.DEN:

Univerzita v Trentu patří mezi velmi dynamicky se rozvíjející středně velké univerzity, v žebříčcích hodnocení italských univerzit se dlouhodobě umísťuje na předních místech, ve světovém žebříčku je hodnocena na 441 – 450 místě. Má 16 137 studentů a 1 314 zaměstnanců, z toho 618 profesorů a vědeckých pracovníků. Od roku 1962, kdy byla založena, zde studovalo téměř 135 tisíc studentů a absolvovalo jich téměř 57 tisíc.

První schůzku jsem měla s koordinátorkou zahraničních stáží a výměnných pobytů programu Erasmus, paní Franceskou Briani, která mě seznámila s aktivitami univerzity v oblasti mezinárodní spolupráce. Oddělení Mobility Service sídlí ve velmi citlivě rekonstruované budově starého mlýna Molino Vittoria, kde je rovněž umístěna meteorologická observatoř. Univerzita v Trentu klade velký důraz na partnerskou spolupráci, v rámci bilaterálních smluv, programu Erasmus, Folbrigtova stipendia a řady dalších zde studuje téměř 2 tisíce zahraničních studentů. Pořádají letní i zimní školy, zajímavý je projekt INVEST YOUR TALENT, možnost studia pro studenty vybraných zemí spojené s praxí v italských podnicích.

Zde jsem se rovněž seznámila se studentkou Magdalenou, která mě po tři dny provázela po trentských knihovnách.

Poté jsme se přesunuly do centrální knihovny univerzity – **Biblioteca Univesritaria Centrale – BUC**, kde nás přivítal její ředitel pan Vittorio Carrara. Provedl mě novou budovou knihovny, která byla slavnostně otevřena na podzim loňského roku a která je dílem slavného architekta Renza Piani. Knihovna nazývána hrou skla, oceli a kamene sídlí v nové čtvrti Albero, která vznikla v prostoru po bývalé továrně na pneumatiky a ideově i fyzicky doplňuje protější stavbu podobného charakteru, kde již dva roky sídlí Přírodovědecké muzeum MUSE.

Knihovna má 7 pater, stavěla se 5 let a stála 50 milionu Eur. Má téměř 400 tisíc svazků knih a asi 1500 titulů časopisů z oblasti ekonomie a managementu, práva, literatury a filozofie, sociologie a sociálních věd, v převážné většině ve volném výběru. Digitální kolekce obsahuje 140 tisíc elektronických knih a 10 tisíc elektronických časopisů. Knihovna rovněž předplácí 120 databází bibliografických a faktografických. Knihovna používá RFID technologii, ale selfchecky zde nemají. Používají zde stejně jako v ostatních univerzitních knihovnách australský knihovnický software AMICUS, institucionální repozitář IRIS a souborný katalog pro oblast Trentino CBT a EBSCO Discovery service.

Roční přírůstek je zhruba 7800 svazků, rozpočet knihovny na nákup a provozní náklady činí 272. 530 EUR, na e-zdroje vynakládají 676 000 EUR.

Provozní doba knihovny je od pondělí do soboty od 8,00 do 23,45 a v neděli od 14,00 do 20,45. V knihovně pracuje 20 – 24 pracovníků, hodně využívají studenty na dohody.

Pan ředitel vytváří vlastní vzdělávací kurzy informační výchovy v Moodle. Kurzy mají dvě úrovně, jsou v italštině i angličtině, kreditované a hojně navštěvované.

V celé knihovně je bezbariérový přístup, pro studenty se specifickými poruchami učení mají k dispozici samostatné počítače s programy pro dysgrafie a dyslektiky.

Spolupracují s odd. marketingu a komunikace na projektu OPEN-BUC a v současné době se podíleli na přípravách 4denního festivalu Ekonomie sestavováním odborných bibliografií.

2. DEN:

Druhý den jsem měla schůzku s pracovníci komunikačního a marketingového centra, obdoby našeho útvaru pro vztahy s veřejností, Marinellou Daidone a Danielou Costantini. Zde vznikl projekt OPEN-BUC, jehož název je jakousi přesmyčkou: otevřená kniha (book) – otevřená knihovna (BUC). Hlavní myšlenkou je představit vědce univerzity v „lidské“ podobě a zpřístupnit široké veřejnosti jak jejich práci, tak jejich zájmy, kdy v mnoha případech jsou tyto oblasti propojené. Projekt zahrnoval 6 setkání nad tématy z oblasti kognitivních věd, sociálních věd, psychologie, filozofie a práva. Byl přístupný zdarma nejen pro zájemce z univerzity, ale i veřejnost a byl o něj velký zájem. Přesto obě pracovnice vyjádřily pochyby, zda se jim podaří podobný projekt zajistit pro příští rok. Zajímavých témat by byl dostatek, horší je to s ochotou vědců se na setkání aktivně podílet a někdy i se schopností dané téma poutavě zpřístupnit laické veřejnosti. Co se týká finančních nákladů, byly hrazeny provozní náklady a náklady na propagaci (cca 40 EUR na akci), přednášející dostali dárek.

Jinak vypadá projekt Caffé scientifici, na jehož organizaci se kromě trentské univerzity podílí Provincie Trento, Přírodovědecké muzeum MUSE, Nadace Bruno Kesslera a Nadace Edmunda Macha. Za školní rok 2016/17 se uskutečnilo 10 setkání, přednášejícími byli pracovníci všech podílejících se složek a témata čerpala z oblasti přírodních, lékařských, humanitních i sociálních věd. Akce byly

velmi slušně finančně dotovány, odehrávaly se v úžasném prostoru kavárny MUSE a byl o ně velký zájem. O dalších ročnících snad nebude pochyb.

Na závěr setkání mě obě dámy provedly historickou budovou Palazzo Sardagna z 16. století, bohatě zdobenou freskami, ve které sídlí jejich oddělení i celý rektorát univerzity.

Odpoledne jsme odjely do Rovereta, malého městečka vzdáleného 20 km od Trenta, kde sídlí Fakulta kognitivních věd. Knihovna fakulty se nachází společně s městskou knihovnou v historické budově známé jako Palazzo del grano. Knihovna je malá, její studovna s volným výběrem cca 7 tisíc svazků a 110 titulů časopisů však zabírá velmi působivý prostor této středověké sýpky. V dostavbě historického objektu sídlí Městská knihovna G. Tartarotti a Muzeum moderního a současného umění MART s knihovnou, jehož návštěva zůstane mým nezapomenutelným zážitkem.

3. DEN:

Biblioteca di Ingegneria, lokalita Mesiano, sídlí v budově Fakulty inženýrských věd, stavitelství a životního prostředí. Má 33 tisíc svazků monografií a 978 titulů časopisů. Rovněž zpřístupňuje rozsáhlou sbírku norem a vysokoškolských kvalifikačních prací. Je rozdělena do čtyř studoven s volným výběrem, rozdělených podle oborů, a velké studovny, kde jsou ve volném výběru uloženy předchozí a aktuální ročníky časopisů. Na první pohled je patrné, že knihovna sídlí v jakémsi provizoriu. Na půdorysu budovy mi velmi energická a sympatická vedoucí paní Eleonora Pellizzaro ukázala, jak velké prostory měli původně k dispozici a jak s rozšiřující se fakultou inženýrství o jednotlivé sály přišli. Již při stavbě budovy fakulty v r. 1988 bylo počítáno se samostatným objektem určeným pro knihovnu. Z tohoto projektu nakonec sešlo a knihovna byla umístěna do vnitřních prostor. Nyní se ve vstupní části kampusu staví nová knihovna. Budova za bezmála 2 miliony eur by měla být dokončena v září letošního roku.

Poslední navštívená knihovna byla **Biblioteca di Scienze** v lokalitě Povo, kde nás přivítala vedoucí knihovny, paní Sonia Stenico. V moderním komplexu přezdívaném italská Silicon Valley navrženém japonskými architekty knihovna zabírá dvě patra. Je zde 36 463 svazků monografií a 1 247 titulů časopisů z oblasti přírodních věd, průmyslového inženýrství, strojírenství a informatiky. V knihovně používají self-checky, pracuje zde 5 knihovníků. Rovněž využívají studenti na dohody pro výpomoc, knihovna má otevřeno denně do 21:45. Mají zde dvě malé uzavřené studovny určené pro práci ve skupinách, o které je velký zájem a jsou rezervovány na dlouho dopředu.

Připravují své vlastní vzdělávací kurzy, studenti mohou využívat výukových filmů z oblasti matematiky. Vzdálené přístupy do elektronických databází (nejvíce využívanou je zde SciFinder) mají pouze studenti a zaměstnanci univerzity, externí uživatelé mají přístup v knihovně na místě. Výjimku má pouze knihovna MARTu v Roveretu, která může využívat vzdáleného přístupu, přestože nepatří do struktury univerzity.

V knihovně je k dispozici speciální pracoviště pro studenty se zrakovým postižením, které umožňuje knihy skenovat a převádět do různých formátů (PDF, EPUB, DAISY, digitální hlasový výstup, MP3 a další).

ZÁVĚR:

Dlouhodobě sleduji činnost italských vysokoškolských knihoven, mám zkušenosti a možnost srovnání knihoven na severu a na jihu, kde jsou patrné rozdíly, a

celkově mohu konstatovat, že návštěvy a využívání služeb vysokoškolských knihoven jsou nedílnou součástí studia a studentského života italských posluchačů univerzit a to jak humanitních, tak přírodovědných a technických oborů. Knihovny mají v italské společnosti velmi vážené místo jako kulturní a vzdělávací instituce. Knihovny různých typů si navzájem nekonkurují, ale úzce spolupracují a Trentino jde v tomto směru příkladem, ať už souborným katalogem, poskytováním služeb všem obyvatelům této oblasti nebo pořádáním kulturně vzdělávacích a společenských akcí pro vlastní uživatele i širokou veřejnost

Zkušenosti kolegyně s pořádáním akcí v rámci projektu OPEN-BUC a Scientific Café mě utvrdily v tom, že akce podobného charakteru mají smysl, jsou vyhledávané a hojně navštěvované a že stojí za překonávání určité nedůvěry ze strany spolupracujících přednášejících.

Děkuji Fondu zahraničních cest AKVŠ, že jsem mohla tuto cestu uskutečnit.

Kateřina Daňková, 7. 6. 2017, Ostrava.